

Motion till riksdagen

1988/89:K441

av Anneli Hulthén m.fl. (s)

Förhandsgranskning av videogram

Videotillgången i Sverige fortsätter att öka kraftigt. I början av 1988 hade 41 % av befolkningen tillgång till videobandspelare i det egna hemmet och bland barnfamiljerna var andelen ännu högre, hela 60 % hade egna videobandspelare.

Barn och ungdomar är avgjort den grupp som tittar mest på video och undersökningar har visat att det är vanligt att ungdomar under 15 år ser på barnförbjudna filmer på video. Dessa barnförbjudna filmer är av varierande kvalitet, en del av dem är mycket råa vålds- och skräckfilmer.

Samtidigt får vi ständigt massmediarapporter om händelser där ungdomar varit inblandade i grova våldsbrott där bl.a. karatesparkar, hemmagjorda vapen och andra tillhyggen har använts mot offret. Naturligtvis kan inte endast våldsvideomarknaden lastas för att sådana händelser inträffar. De grundläggande orsakerna finns i ungdomarnas uppväxtmiljö. Brist på meningsfull fritidssysselsättning, sociala villkor och fattiga boendemiljöer är de bidragande faktorerna till att destruktiva handlingar uppstår bland ungdomar.

Samtidigt kan det dock inte bortses från att tillsammans med ovanstående grundläggande orsaker kan våldsvideofilmer ha en negativ inverkan på barn och ungdomar. Risken är uppenbar att ungdomar som ofta ser på våldsvideos avtrubbas i sin syn på våldet med en förhöjd aggressivitet som följd. Ett sätt för dem att lösa konflikter blir därför att tillgripa våld och dessa ungdomars uppfattning om konsekvenserna av våldet stämmer inte överens med verkligheten.

De i dag existerade reglerna för videomarknaden är otillräckliga för att komma tillrätta med problemen, allt för många våldsvideos är tillgängliga på marknaden. För att minska utbudet av denna typ av video krävs det ett system där alla videogram genomgår en förhandsgranskning. Att det är effektivt visar bl.a. de erfarenheter som gjorts i de länder som i dag tillämpar ett sådant system. De skulle också möjliggöra en typ av konsumentupplysning med åldersgräns liknande den som finns i biografier.

Genom ett system med förhandsgranskning skulle det bli möjligt att komma tillrätta med videomarknadens avarter i form av våld och pornografi. Kostnaderna för förhandsgranskningen bör bekostas av videobranchen själv eftersom det borde ligga i dess intresse att stävja att dylika filmer kommer ut på marknaden.

Samtidigt borde det vara möjligt att från det föreslagna systemet göra undantag för program som görs i utbildningssyfte och t.ex. religion, musik och samhällsinformation från ideella föreningar.

Hemställan

Mot. 1988/89

K441

Med hänvisning till det ovan anförda hemställs

att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om obligatorisk förhandsgranskning av hemvideogram.

Stockholm den 25 januari 1989

Anneli Hulthén (s)

Eva Johansson (s)

Kent Carlsson (s)

Marianne Carlström (s)

Ines Uusmann (s)